

Beslissing

Klachtnummer: KC 21-003
Klachtdatum: 11 februari 2021
Klager: klager
Verweerders: verweerder 1, psychiater, waarnemend regie-behandelaar tot 10 februari 2021
verweerder 2, psychiater (betrokken tot 10 februari 2021)
verweerder 3, psychiater en aanspreekpunt voor beleid op de betreffende afdeling
Betreft: het beperken van het recht op het vrij gebruik van communicatiemiddelen (telefoon)

Verloop van de behandeling van de klacht

De klachtencommissie voor cliënten van GGZ Drenthe behandelt de klacht die klager op 11 februari 2021 heeft ingediend. De klacht richtte zich aanvankelijk tegen een beperking van het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie en beperkingen in het recht op het vrij gebruik van communicatiemiddelen.

Op 16 februari 2021 heeft klager telefonisch contact opgenomen met het secretariaat van de klachtencommissie. Tijdens dat gesprek gaf klager aan dat hij de klacht over de periode 6/7 januari 2021 intrekt en de klachten over de periode 7 en 8 februari 2021 (kamerprogramma en het beperken van het gebruik van telefoon en internet) handhaaft. Bij brief van 16 februari 2021 is deze gedeeltelijke intrekking bevestigd. Tijdens de hoorzitting op 23 februari 2021 heeft klager aangegeven zich te kunnen vinden in het kamerprogramma en het beperken van zijn recht op gebruik van internet. De klacht die de klachtencommissie dient te beoordelen richt zich hierdoor alleen tegen het beperken van het gebruik van een telefoon (beslissing van 8 februari 2021).

Op 17 februari heeft klager schriftelijk verzocht om het besluit waarmee zijn recht op het gebruik van een telefoon is beperkt te schorsen. Op 19 februari 2021 is het schorsingsverzoek gemotiveerd afgewezen.

Verweerders hebben op 19 februari 2021 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend. Partijen hebben afschriften van elkaars stukken ontvangen.

Op 23 februari 2021 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden via Videobutler. Tijdens de hoorzitting waren aanwezig:

- klager en patiëntenvertrouwenspersoon (pvp'er)
- verweerder 1, mede namens verweerders 2 en 3

De klachtencommissie die de klacht op de zitting heeft behandeld bestond uit:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter
- mevrouw L. van Iersel, psychiater
- de heer B. Hokke, gedifferentieerd psychiatrisch verpleegkundige

Voor de verslaglegging was aanwezig mevrouw mr. C. Veen, waarnemend secretaris.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft voor de zitting met toestemming van klager het behandeldossier ingezien. Hij heeft zijn bevindingen met de andere leden gedeeld.

De klacht

Klager en de pvp'er hebben op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Klager geeft aan dat zijn telefoon op basis van vermoedens in beslag is genomen en dat hij enkel onder begeleiding mocht bellen. Het gaat hem vooral om de beperking van het gebruik van een telefoon op 6, 7 en 8 februari 2021. Op dat moment mocht hij ook zijn advocaat niet zonder begeleiding bellen. Op het moment dat verweerder 1 weer terug was, is die beperking opgeheven en mocht hij weer zonder begeleiding bellen. Er is een screeninglijst van personen met wie klager contact mag hebben. Die screeninglijst is drie jaar geleden opgesteld conform de afspraken met maatschappelijk werk. Klager geeft aan dat daarbij niet is nagedacht of geanticipeerd op een situatie waarin hij weer werk zou hebben. Klager vindt het niet proportioneel dat hij maar een beperkt aantal minuten mag bellen, terwijl hij onder meer voor zijn werk veel moet bellen.

Dat hij nog niet vrijelijk over een telefoon mag beschikken is ingegeven doordat verweerders denken dat klager een telefoon naar binnen heeft gesmokkeld en omdat hij met verschillende personen (waaronder familieleden en een collega) heeft gebeld die niet op de screeninglijst staan. Klager geeft aan dat de jongen bij wie een telefoon is gevonden heeft gezegd dat hij die telefoon voor klager naar binnen moest smokkelen. Klager benadrukt dat dit onjuist is en dat hij daartoe geen opdracht heeft gegeven.

Klager geeft aan dat hij over een kliniekteléfono beschikt, maar dat deze telefoon maar een beperkte capaciteit heeft. Volgens klager is er geen enkel gevaar, als hij een smartphone tot zijn beschikking heeft. Hij kan elke dag laten zien dat hij zich aan de regels houdt. Er zijn volgens klager allerlei minder ingrijpende manieren om het gebruik van een smartphone te reguleren. De huidige beperking is voor hem zeer ingrijpend zowel op persoonlijk vlak, als werkgerelateerd.

De pvp'er voegt daaraan toe dat klager graag had willen aantonen dat hij geen misbruik heeft gemaakt van een smartphone. Als hij dat had kunnen aantonen, was de situatie anders geweest. Klager wil graag zijn telefoon terug. In de huidige structuur gaat het beter met klager. Hij hoopt op de afdeling te kunnen blijven. De dreiging dat het wellicht teruggegeven wordt aan de rechtbank voelt voor hem niet goed.

Het verweer

Verweerder 1 heeft op de hoorzitting de volgende toelichting gegeven.

Verweerder 1 geeft aan dat klager op 6 januari 2021 naar binnen is geplaatst en dat er sindsdien zorgen en verschillende vragen zijn ontstaan. Gebleken is dat bij klager drugsgebruik al veel langer een probleem was en dat middelengebruik zich heeft voortgezet.

Verweerder 1 legt uit dat klagers telefoon in eerste instantie in beslag was genomen in verband met een politieonderzoek naar strafbare feiten. Reclassering gaf aan dat er geen redenen waren om het gebruik van een kliniekteléfono niet toe te staan. Op 3 februari 2021 zijn daarom met klager afspraken gemaakt over het gebruik van een kliniekteléfono in combinatie met de al bestaande screeninglijst. Klager gaf toen aan dat hij graag contact wil houden met naasten. Hij heeft tijdens het gesprek op 3 februari 2021 niet aangegeven de redenen waarvoor hij een telefoon moet gebruiken. Dat is door klager pas in deze klachtprocedure naar voren gebracht. Verweerder 1 betwijfelt of alle behandelaren hiervan op de hoogte zijn. Op dit moment kan niet worden ingeschat of en zo ja hoeveel klager hiervoor moet bellen.

Kort nadat klager de beschikking had over een kliniekteléfono werd duidelijk dat hij zich niet hield aan de afspraken en dat hij verschillende personen die niet op de screeninglijst staan had gebeld. Klager had daarbij ook personen gebeld die elders in de kliniek waren opgenomen. Daarnaast bestond het vermoeden dat klager een telefoon naar binnen had gesmokkeld.

Verweerder 1 benadrukt dat het in verband met het behandeltraject belangrijk is dat klager zich betrouwbaar en controleerbaar opstelt. Daar zit de zorg. Het is klager aantoonbaar niet gelukt om zich te houden aan de gemaakte afspraken. Dat klager niet betrouwbaar om kan gaan met een telefoon en behandelafspraken niet nakomt is een belangrijke reden om het gebruik daarvan te beperken. Klager belt ontzettend veel en als klager 36 uur gebruik maakt van een telefoon, is het voor de kliniek onmogelijk om

de manier waarop klager omgaat met het gebruik van een telefoon te controleren. Het is dan lastig om zicht te houden op wat klager precies doet. Klager veroorzaakt met zijn gedrag veel ruis en die ruis wil men in deze fase van het behandeltraject niet hebben. Hierdoor kunnen de risico's niet ingeschat worden en het continu gebruik maken van een telefoon staat ook een goede behandeling in de weg. Daarnaast is drugsgebruik bij klager een delictrisico. Op dit moment is nog altijd onduidelijk hoe klager aan drugs kwam en een telefoon is een vaak gebruikt middel om dat te regelen.

Verweerder 1 geeft aan dat juist om klagers gedrag te kunnen controleren, is afgesproken dat hij gebruik maakt van een kliniekteléfono in combinatie met een screeninglijst. Als klager zich netjes aan de afspraken had gehouden, was er geen reden geweest om ongeleid bellen niet meer toe te staan. Het feit dat klager van de ene afdeling is overgeplaatst naar de andere afdeling maakt geen verschil. Klager heeft bijvoorbeeld ook telefonisch contact gehad met personen die op de andere afdeling zijn opgenomen.

Beoordeling van de klacht

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klager is bij de zorgaanbieder opgenomen op grond van artikel 38a Wetboek van Strafrecht (tbs met voorwaarden). Dit betekent dat hij met zijn instemming in een accommodatie verblijft en tevens forensisch patiënt is (artikel 9:1, tweede lid onder a van de Wvvgz). Sinds 1 januari 2020 gelden voor hem de in hoofdstuk 9 van de Wvvgz opgenomen bepalingen ten aanzien van personen met een strafrechtelijke titel.

Artikel 9:10, tweede lid van de Wvvgz bepaalt dat een patiënt kan klagen over beslissingen zoals bedoeld in artikel 9:9 van de Wvvgz. Eén van die beslissingen kan het opleggen van beperkingen in het recht op het vrij gebruik van communicatiemiddelen zijn.

De klachtencommissie kan de klacht over de beslissing van 8 februari 2021 beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvvgz en het Klachtenreglement klachten Wvvgz van de Regionale Klachtencommissie (het Klachtenreglement).

Inhoudelijke overwegingen

Op basis van het klachtdossier, de inzage in het behandeldossier en wat op de zitting is besproken, overweegt de klachtencommissie als volgt.

De commissie overweegt dat verweerders verschillende redenen hebben om klagers recht op het gebruik van een telefoon te beperken. Als redenen zijn in het verweerschrift en tijdens de hoorzitting genoemd dat klager betrokken was bij het naar binnensmokkelen van een telefoon, dat klager de afspraken over het gebruiken van een kliniekteléfono en het zich controleerbaar opstellen niet is nagekomen en dat klagers gedrag en omgang met zijn telefoon anders niet controleerbaar is. Volgens verweerders resteerde hierdoor alleen het weer opnieuw verder beperken van klagers recht tot alleen begeleid bellen.

Op grond van artikel 9:9, lid 3, van de Wvvggz kan een beperking in het recht op het vrij gebruik van communicatiemiddelen worden opgelegd. Dit kan alleen als sprake is van één of meer van de volgende gronden:

- a. naar het oordeel van de zorgverantwoordelijke van de uitoefening van het recht op vrij gebruik van communicatiemiddelen ernstige nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van betrokkene, dan wel
- b. indien dit ter voorkoming van verstoring van de orde of voor de veiligheid in de accommodatie, zoals die in de huisregels is beschreven, of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is.

In de beslissing van 8 februari 2021 staat dat de beperking op het gebruik van een telefoon is opgelegd ter voorkoming van verstoring van de orde of de veiligheid in de accommodatie, dan wel omdat dit ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is. De beslissing is derhalve gebaseerd op artikel 9:9, lid 3 en onder b, van de Wvvggz.

De klachtencommissie is van oordeel dat verweerders onvoldoende hebben onderbouwd dat de beperking op dit moment noodzakelijk is in verband met het voorkomen van verstoring van de orde, de veiligheid in de accommodatie of ter voorkoming van strafbare feiten. Vastgesteld kan worden dat klager verschillende malen afspraken over het gebruiken van een kliniekteléfono niet is nagekomen. De commissie begrijpt dat het voor verweerders, gelet op de frequentie van bellen, lastig is om zicht te houden op wat klager precies doet en dat het lastig is om de risico's van klagers gedrag in te schatten. Zij begrijpt ook dat bij een veelvuldig gebruik van een telefoon klagers gedrag oncontroleerbaar is en dat er vrees bestaat dat het vele bellen nadelige gevolgen kan hebben voor klagers gezondheidstoestand (artikel 9:9, lid 3, onder a, van de Wvvggz). Dit laatste is echter niet als argument voor het opleggen van de beperking in de aanzegging van 8 februari 2021 genoemd. Zij begrijpt dat dit en het zich niet betrouwbaar en controleerbaar opstellen van klager een goede behandeling in de weg staat. De beslissing van 8 februari 2021 is gebaseerd op artikel 9:9, lid 3, onder b, van de Wvvggz. Onduidelijk is echter of en zo ja in welke mate dit kan leiden tot een verstoring van de orde of gevolgen kan hebben voor de veiligheid in de accommodatie. Uit het behandeldossier blijkt ook niet dat zich situaties hebben voorgedaan waarmee klager de orde heeft verstoord of de veiligheid in de accommodatie in gevaar heeft gebracht. Er is een vermoeden dat hij betrokken is geweest bij het naar binnen smokkelen van een telefoon. Een enkel vermoeden is echter onvoldoende om klagers recht op het gebruiken van een telefoon op deze manier te beperken.

De klachtencommissie is ook van oordeel dat verweerders niet dan wel onvoldoende aannemelijk hebben gemaakt dat sprake kan zijn van een verhoogd risico op strafbare feiten. Klagers telefoon was in beslag genomen vanwege een politieonderzoek naar eventuele betrokkenheid bij het plegen van strafbare feiten. Reclassering heeft echter aangegeven dat er geen redenen waren om het gebruik van een kliniekteléfono niet toe te staan. Uit hetgeen verweerders hebben aangevoerd blijkt niet dat een beperking zoals is aangezegd noodzakelijk is omdat er een verhoogd risico is op strafbare feiten. Uit het behandeldossier blijkt ook niet dat het beperken van klagers recht op het gebruik van een telefoon noodzakelijk zou zijn ter voorkoming van strafbare feiten.

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de beperking onterecht is opgelegd en dat de klacht in zoverre **gegrond** moet worden verklaard.

De klachtencommissie constateert verder dat klager in de periode van 6, 7 en 8 februari 2021 alleen onder begeleiding met zijn advocaat heeft mogen bellen. Een gedwongen opgenomen cliënt mag altijd contact opnemen met zijn of haar advocaat. De klachtencommissie is dan ook van oordeel dat klager het recht had om onbegeleid met zijn advocaat te bellen. Ook op dit onderdeel moet de klacht **gegrond** worden verklaard.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over de beslissing tot het beperken van klagers recht op vrij gebruik van communicatiemiddelen (gebruiken telefoon) **gegrond**.

De beslissing is genomen op 23 februari 2021 door de heer mr. H. Dontje (voorzitter), mevrouw L. van Iersel en de heer B. Hokke, in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, mevrouw mr. C. Veen.

Beroepsmogelijkheid

Tegen deze beslissingen kunnen klager en verweerders binnen zes weken na kennisneming van de beslissing van de klachtencommissie een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland om een beslissing van de rechtbank over deze klacht (artikel 10:7 van de Wvvgz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 8 maart 2021 verstuurd aan klager, zijn pvp'er, verweerders, de directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.